ARCHIVAL POST

at-anton-harapi

SECTION

Clergy

PERIOD

1946 - 1946

CATHOLIC PRIEST

MEDIA #1

Media 1

MEDIA ITEMS #1

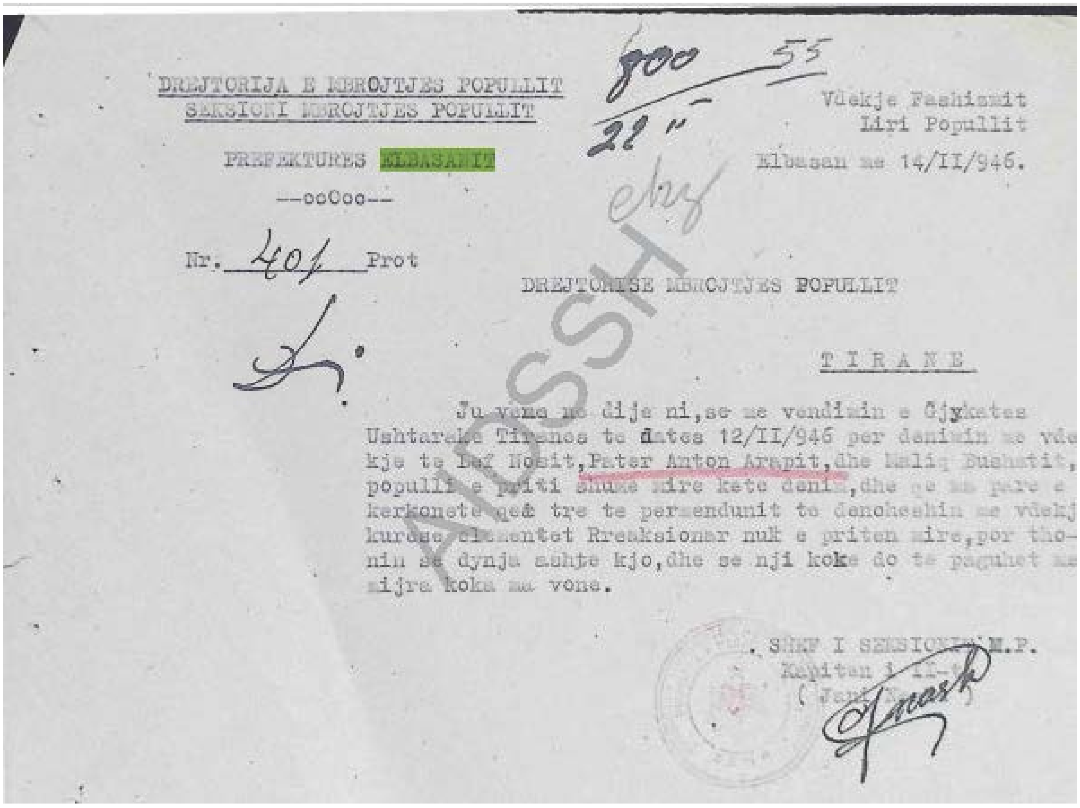

DREJTORIJA E MBROJTJES POPULLIT
SEKSIONI MBROJTJES POPULLIT

PREFEKTURES ELBASANIT

--ooOoo--

Nr. 401 Prot

Vdekje Fashizmit
Liri Popullit

Elbasan me 14/II/946.

800 55
22

DREJTORISE MBROJTJES POPULLIT

TIRANE

Ju vema ne dije ni, se me vendimin e Gjykates Ushtarake Tiranes te dates 12/II/946 per denimin me vdekje te Lef Nosit, Pater Anton Arapit, dhe Maliq Bushatit, populli e priti shume mire kete denim, dhe qe me pare e kerkonete qe tre te permendunit te denoheshin me vdekj kurse elementet Rreaksionar nuk e priten mire, por thonin se dynja ashte kjo, dhe se nji koke do te paguhet me mijra koka ma vone.

SHEF I SEKSIONIT M.P.
Kapitan i II-te
(Jani ...)

INFORMATION

No additional information is available for this media.

TRANSCRIPT

No transcript is available for this media.

MEDIA #2

Media 2

MEDIA ITEMS #1

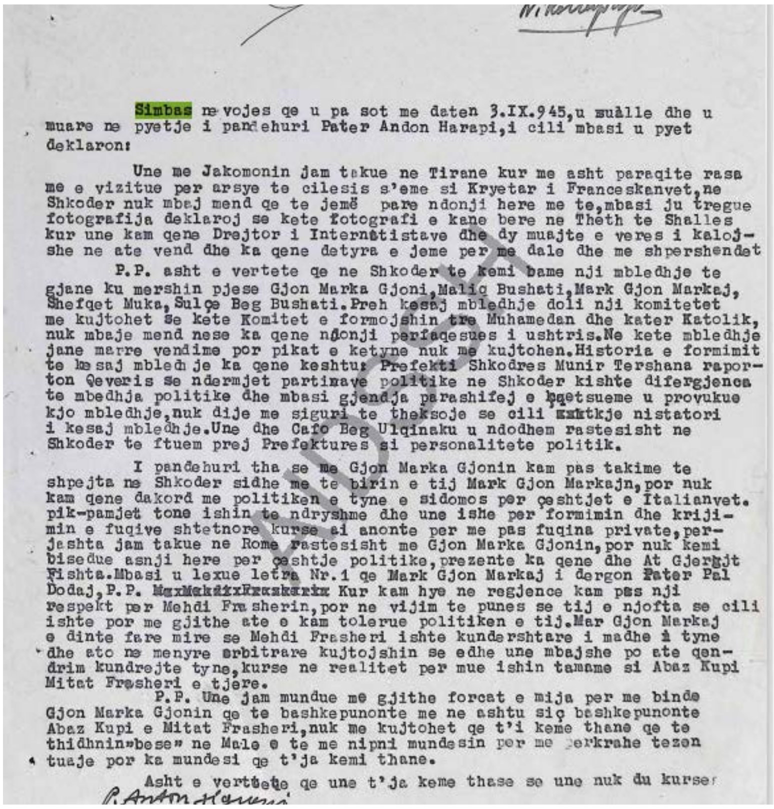

Simbas ne vojes qe u pa sot me daten 3.IX.945,u muàlle dhe u muare ne pyetje i pandehuri Pater Andon Harapi,i cili mbasi u pyet deklaron:

Une me Jakomonin jam takue ne Tirane kur me asht paraqite rasa me e vizitue per arsye te cilesis s'eme si Kryetar i Franceskanvet,ne Shkoder nuk mbaj mend qe te jemë pare ndonji here me te,mbasi ju tregue fotografija deklaroj se kete fotografi e kane bere ne Theth te Shalles kur une kam qene Drejtor i Internàtistave dhe dy muajte e veres i kalojshe ne ate vend dhe ka qene detyra e jeme per me dale dhe me shpershendet

P.P. asht e vertete qe ne Shkoder te kemi bame nji mbledhje te gjane ku merrshin pjese Gjon Marka Gjoni,Maliq Bushati,Mark Gjon Markaj, Shefqet Muka,Sulçe Beg Bushati.Preh kesaj mbledhje doli nji komitetet me kujtohet se kete Komitet e formojshin tre Muhamedan dhe kater Katolik, nuk mbaje mend nese ka qene ndonji perfaqesues i ushtris.Ne kete mbledhje jane marre vendime por pikat e ketyne nuk me kujtohen.Historia e formimit te kesaj mbledhje ka qene keshtu: Prefekti Shkodres Munir Tershana raporton Qeveris se ndermjet partinave politike ne Shkoder kishte difergjenca te mbedhja politike dhe mbasi gjendja parashifej e qetsueme u provukue kjo mbledhje,nuk dije me siguri te theksoje se cili nistatori i kesaj mbledhje.Une dhe Cafo Beg Ulqinaku u ndodhem rastesisht ne Shkoder te ftuem prej Prefektures si personalitete politik.

I pandehuri tha se me Gjon Marka Gjonin kam pas takime te shpejta ne Shkoder sidhe me te birin e tij Mark Gjon Markajn,por nuk kam qene dakord me politiken e tyne e sidomos per çeshtjet e Italianvet. pik-pamjet tone ishin te ndryshme dhe une ishe per formimin dhe krijimin e fuqive shtetnore kurse ai anonte per me pas fuqina private,perjashta jam takue ne Rome rastesisht me Gjon Marka Gjonin,por nuk kemi bisedue asnji here per çeshtje politike,prezente ka qene dhe At Gjergjt Fishta.Mbasi u lexue letra Nr.1 qe Mark Gjon Markaj i dergon Pater Pal Dodaj,P.P. Kur kam hye ne regjence kam pas nji respekt per Mehdi Frasherin,por ne vijim te punes se tij e njofta se cili ishte por me gjithe ate e kam tolerue politiken e tij.Mar Gjon Markaj e dinte fare mire se Mehdi Frasheri ishte kundershtare i madhe à tyne dhe ato ne menyre arbitrare kujtojshin se edhe une mbajshe po ate qendrim kundrejte tyne,kurse ne realitet per mue ishin tamame si Abaz Kupi Mitat Frasheri e tjere.

P.P. Une jam mundue me gjithe forcat e mija per me binde Gjon Marka Gjonin qe te bashkepunonte me ne ashtu siç bashkepunonte Abaz Kupi e Mitat Frasheri,nuk me kujtohet qe t'i keme thane qe te thidhnin»bese» ne Male e te me nipni mundesin per me perkrahe tezen tuaje por ka mundesi qe t'ja kemi thane.

Asht e vertete qe une t'ja keme thase se une nuk du kurse

P. Anton Harapi

MEDIA ITEMS #2

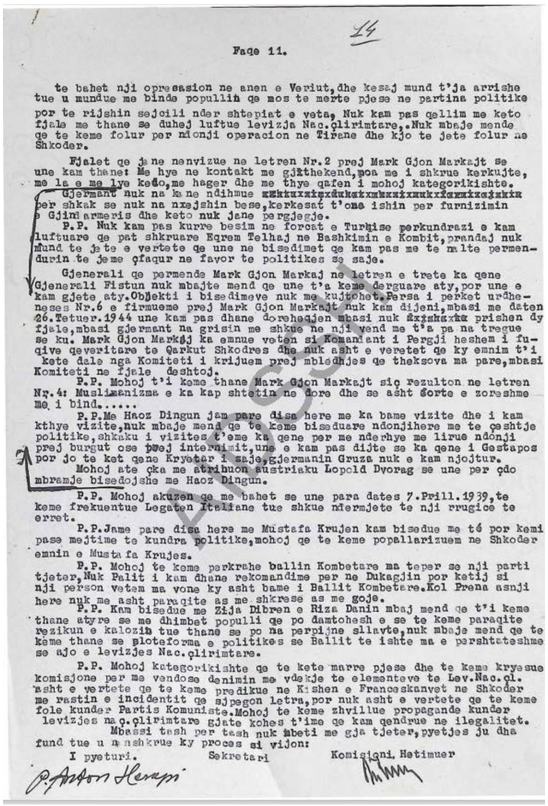

14

Faqe 11.

te bahet nji opresasion ne anen e Veriut,dhe kesaj mund t'ja arrishe tue u mundue me binde popullin qe mos te merte pjese ne partina politike por te rijshin sejcili nder shtepiat e veta, Nuk kam pas qellim me keto fjale me thane se duhej luftue levizja Nac.çlirimtare,.Nuk mbaje mende qe te keme folur per ndonji operacion ne Tirane dhe kjo te jete folur ne Shkoder.

Fjalet qe jane nenvizue ne letren Nr.2 prej Mark Gjon Markajt se une kam thane: Me hye ne kontakt me gjithekend,poa me i shkrue kerkujte, me la e me lye kedo,me hager dhe me thye qafen i mohoj kategorikishte.

Gjermant nuk na kane ndihmue per shkak se nuk na nxejshin bese,kerkesat t'ona ishin per furnizimin e Gjindarmeris dhe keto nuk jane pergjegje.

P.P. Nuk kam pas kurre besim ne forcat e Turqise perkundrazi e kam luftuare qe pat shkruare Eqrem Telhaj ne Bashkimin e Kombit,prandaj nuk mund te jete e vertete qe une ne bisedimet qe kam pas me te malte permendurin te jeme çfaqur ne favor te politikes se saje.

Gjenerali qe permende Mark Gjon Markaj ne letren e trete ka qene Gjenerali Fistun nuk mbajte mend qe une t'a keme derguare aty,por une e kam gjete aty.Objekti i bisedimeve nuk me kujtohet.Persa i perket urdhenese Nr.6 e firmueme prej Mark Gjon Markajt nuk kam dijeni,mbasi me daten 26.Tetuer.1944 une kam pas dhane dorehaqjen mbasi nuk prishen dy fjale,mbasi gjermant na grisin me shkue ne nji vend me t'a pa na tregue se ku. Mark Gjon Markaj ka emnue veten si Komandant i Pergji heshem i fuqive qeveritare te Qarkut Shkodres dhe nuk asht e veretet qe ky emnim t'i kete dale nga Komiteti i krijuem prej mbledhjes qe theksova ma pare,mbasi Komiteti ne fjale deshtoj.

P.P. Mohoj t'i keme thane Mark Gjon Markajt siç rezulton ne letren Nr.4: Muslimanizma e ka kap shtetin ne dore dhe se asht forte e zoreshme me i bind......

P.P.Me Haoz Dingun jam pare disa here me ka bame vizite dhe i kam kthye vizite,nuk mbaje mend qe te keme bisaduare ndonjihere me te çeshtje politike,shkaku i vizites t'eme ka qene per me nderhye me lirue ndonji prej burgut ose prej internimit,une e kam pas dijte se ka qene i Gestapos por jo te ket qene Kryetar i saje,gjermanin Gruza nuk e kam njojtur.

Mohoj ate çka me atribuon austriaku Lopold Dvorag se une per çdo mbramje bisedojshe me Haoz Dingun.

P.P. Mohoj akuzen qe me bahet se une para dates 7.Prill.1939,te keme frekuentue Legaten Italiane tue shkue ndermjete te nji rrugice te erret.

P.P.Jame pare disa here me Mustafa Krujen kam bisedue me té por kemi pase mejtime te kundra politike,mohoj qe te keme popallarizuem ne Shkoder emnin e Mustafa Krujes.

P.P. Mohoj te keme perkrahe ballin Kombetare ma teper se nji parti tjeter,Nuk Palit i kam dhane rekomandime per ne Dukagjin por ketij si nji person vetem ma vone ky asht bame i Ballit Kombetare.Kol Prena asnji here nuk me asht paraqite as me shkrese as me goje.

P.P. Kam bisedue me Zija Dibren e Riza Danin mbaj mend qe t'i keme thane atyre se me dhimbet populli qe po damtohesh e se te keme paraqite rezikun e kalozin tue thane se po na perpijne sllavte,nuk mbaje mend qe te keme thane se ploteforma e politikes se Ballit te ishte ma e pershtateshme se ajo e levizjes Nac.çlirimtare.

P.P. Mohoj kategorikishte qe te kete marre pjese dhe te keme kryesue komisjone per me vendose denimin me vdekje te elementeve te Lev.Nac.çl. asht e vertete qe te keme predikue ne Kishen e Franceskanvet ne Shkoder me rastin e incidentit qe sjpegon letra,por nuk asht e vertete qe te keme fole kunder Partis Komuniste.Mohoj te keme zhvillue propagande kunder levizjes naç.çlirimtare gjate kohes t'ime qe kam qendrue ne ilegalitet.

Mbassi tash per tash nuk mbeti me gja tjeter,pyetjes ju dha fund tue u nanshkrue ky proces si vijon:

I pyeturi. Sekretari Komisioni Hetimuer

P. Anton Harapi

INFORMATION

No additional information is available for this media.

TRANSCRIPT

No transcript is available for this media.

MEDIA #3

Media 3

MEDIA ITEMS #1

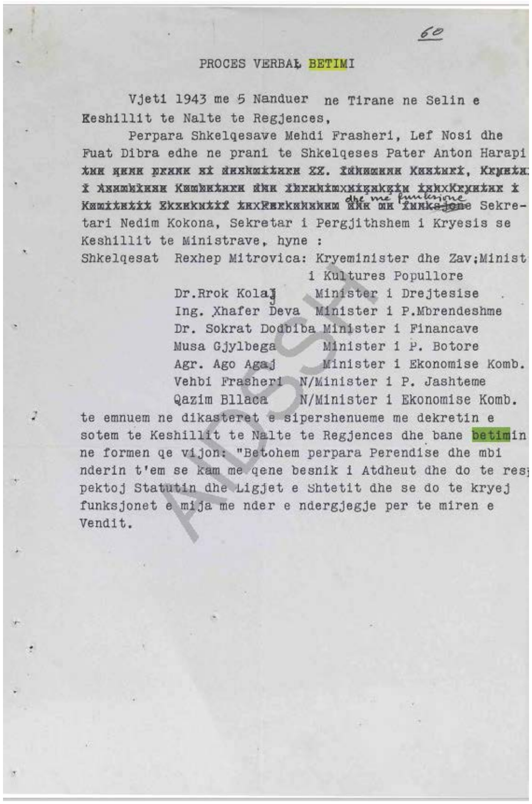

60

PROCES VERBAL BETIMI

Vjeti 1943 me 5 Nanduer ne Tirane ne Selin e Keshillit te Nalte te Regjences,

Perpara Shkelqesave Mehdi Frasheri, Lef Nosi dhe Fuat Dibra edhe ne prani te Shkelqeses Pater Anton Harapi [illegible] dhe me funksione Sekretari Nedim Kokona, Sekretar i Pergjithshem i Kryesis se Keshillit te Ministrave, hyne :

Shkelqesat Rexhep Mitrovica: Kryeminister dhe Zav;Minist i Kultures Popullore
Dr.Rrok Kolaj Minister i Drejtesise
Ing. Xhafer Deva Minister i P.Mbrendeshme
Dr. Sokrat Dodbiba Minister i Financave
Musa Gjylbega Minister i P. Botore
Agr. Ago Agaj Minister i Ekonomise Komb.
Vehbi Frasheri N/Minister i P. Jashteme
Qazim Bllaca N/Minister i Ekonomise Komb.

te emnuem ne dikasteret e sipershenueme me dekretin e sotem te Keshillit te Nalte te Regjences dhe bane betimin ne formen qe vijon: "Betohem perpara Perendise dhe mbi nderin t'em se kam me qene besnik i Atdheut dhe do te respektoj Statutin dhe Ligjet e Shtetit dhe se do te kryej funksjonet e mija me nder e ndergjegje per te miren e Vendit.

INFORMATION

No additional information is available for this media.

TRANSCRIPT

No transcript is available for this media.

MEDIA #4

Media 4

MEDIA ITEMS #1

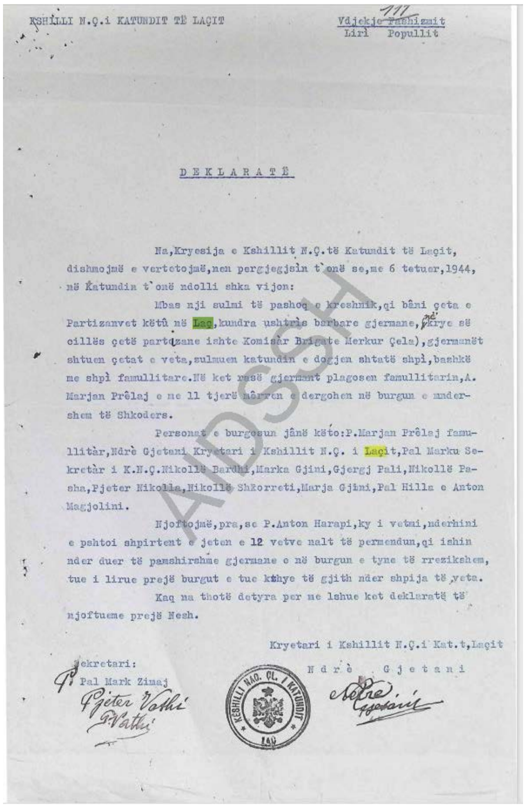

KSHILLI N.Ç.i KATUNDIT TË LAÇIT

Vdjekje Fashizmit
Liri Popullit

DEKLARATË

Na,Kryesija e Kshillit N.Ç.të Katundit të Laçit, dishmojmë e vertetojmë,nen pergjegjsin t`onë se,me 6 tetuer,1944, në Katundin t`onë ndolli shka vijon:

Mbas nji sulmi të pashoq e kreshnik,qi bâni çeta e Partizanvet këtû në Laç,kundra ushtris barbare gjermane,(në krye së cillës çetë partizane ishte Komisàr Brigate Merkur Çela),gjermanët shtuen çetat e veta,sulmuen katundin e dogjen shtatë shpì,bashkë me shpì famullitare.Në ket rasë gjermant plagosen famullitarin,A. Marjan Prêlaj e me 11 tjerë môrren e dergohen në burgun e mndershem të Shkoders.

Personat e burgosun jânë këto:P.Marjan Prêlaj famullitàr,Ndrè Gjetani Kryetari i Kshillit N.Ç. i Laçit,Pal Marku Sekretàr i K.N.Ç.Nikollë Bardhi,Marka Gjini,Gjergj Pali,Nikollë Pasha,Pjeter Nikolla,Nikollë Shkorreti,Marja Gjini,Pal Hilla e Anton Magjolini.

Njoftojmë,pra,se P.Anton Harapi,ky i vetmi,nderhini e pshtoi shpirtent e jeten e 12 vetve nalt të permendun,qi ishin nder duer të pamshirshme gjermane e në burgun e tyne të rrezikshem, tue i lirue prejë burgut e tue kthye të gjith nder shpija të veta.

Kaq na thotë detyra per me lshue ket deklaratë të njoftueme prejë Nesh.

Kryetari i Kshillit N.Ç.i Kat.t,Laçit

Sekretari:
Pal Mark Zimaj

Ndrè Gjetani

KËSHILLI NAC. ÇL. I KATUNDIT LAÇ

INFORMATION

No additional information is available for this media.

TRANSCRIPT

No transcript is available for this media.

MEDIA #5

Media 5

MEDIA ITEMS #1

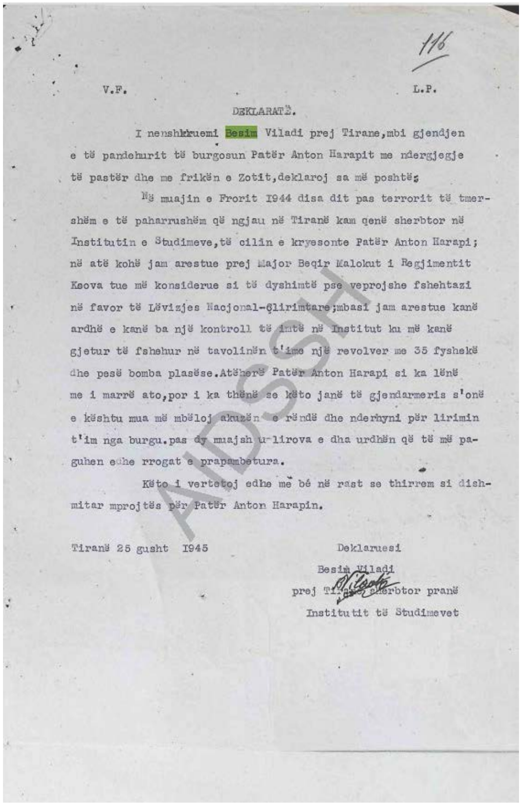

116

V.F. L.P.

DEKLARATË.

I nenshkruemi Besim Viladi prej Tirane,mbi gjendjen e të pandehurit të burgosun Patër Anton Harapit me ndergjegje të pastër dhe me frikën e Zotit,deklaroj sa më poshtë;

Në muajin e Frorit 1944 disa dit pas terrorit të tmershëm e të paharrushëm që ngjau në Tiranë kam qenë sherbtor në Institutin e Studimeve,të cilin e kryesonte Patër Anton Harapi; në atë kohë jam arestue prej Major Beqir Malokut i Regjimentit Ksova tue më konsiderue si të dyshimtë pse veprojshe fshehtazi në favor të Lëvizjes Nacjonal-Çlirimtare;mbasi jam arestue kanë ardhë e kanë ba një kontroll të imtë në Institut ku më kanë gjetur të fshehur në tavolinën t'ime një revolver me 35 fyshekë dhe pesë bomba plasëse.Atëherë Patër Anton Harapi si ka lënë me i marrë ato,por i ka thënë se këto janë të gjendarmeris s'onë e kështu mua më mbëloj akuzën e rëndë dhe nderhyni për lirimin t'im nga burgu.pas dy muajsh u-lirova e dha urdhën që të më paguhen edhe rrogat e prapambetura.

Këto i vertetoj edhe me bé në rast se thirrem si dishmitar mprojtës për Patër Anton Harapin.

Tiranë 25 gusht 1945

Deklaruesi

Besim Viladi

prej Tirane sherbtor pranë

Institutit të Studimevet

ADSH

INFORMATION

No additional information is available for this media.

TRANSCRIPT

No transcript is available for this media.

MEDIA #6

Media 6

MEDIA ITEMS #1

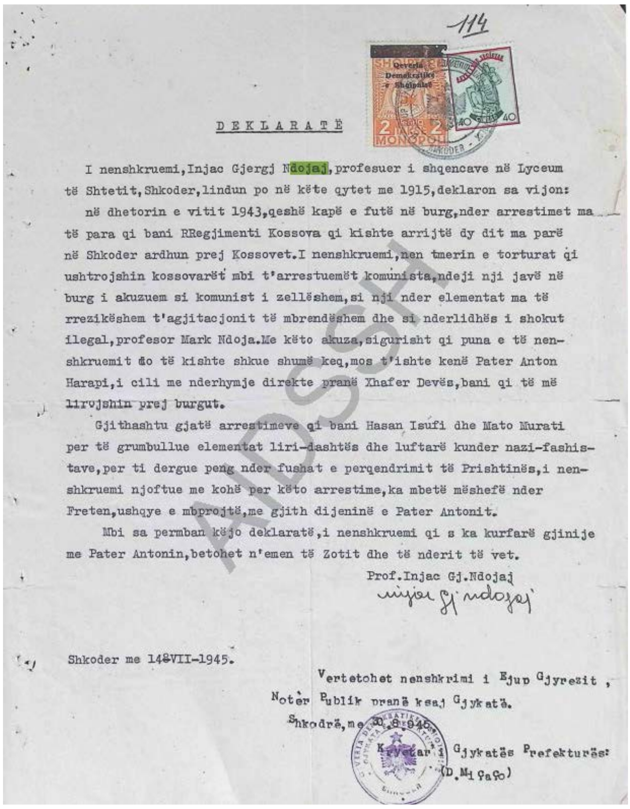

114

DEKLARATË

I nenshkruemi, Injac Gjergj Ndojaj, profesuer i shqencave në Lyceum të Shtetit, Shkoder, lindun po në këte qytet me 1915, deklaron sa vijon:

në dhetorin e vitit 1943, qeshë kapë e futë në burg, nder arrestimet ma të para qi bani RRegjimenti Kossova qi kishte arrijtë dy dit ma parë në Shkoder ardhun prej Kossovet. I nenshkruemi, nen tmerin e torturat qi ushtrojshin kossovarët mbi t'arrestuemët komunista, ndeji nji javë në burg i akuzuem si komunist i zellëshem, si nji nder elementat ma të rrezikëshem t'agjitacjonit të mbrendëshem dhe si nderlidhës i shokut ilegal, profesor Mark Ndoja. Me këto akuza, sigurisht qi puna e të nenshkruemit do të kishte shkue shumë keq, mos t'ishte kenë Pater Anton Harapi, i cili me nderhymje direkte pranë Xhafer Devës, bani qi të më lirojshin prej burgut.

Gjithashtu gjatë arrestimeve qi bani Hasan Isufi dhe Mato Murati per të grumbullue elementat liri-dashtës dhe luftarë kunder nazi-fashistave, per ti dergue peng nder fushat e perqendrimit të Prishtinës, i nenshkruemi njoftue me kohë per këto arrestime, ka mbetë mëshefë nder Freten, ushqye e mbprojtë, me gjith dijeninë e Pater Antonit.

Mbi sa permban këjo deklaratë, i nenshkruemi qi s ka kurfarë gjinije me Pater Antonin, betohet n'emen të Zotit dhe të nderit të vet.

Prof. Injac Gj. Ndojaj

Injac Gj. Ndojaj

Shkoder me 14-VII-1945.

Vertetohet nenshkrimi i Ejup Gjyrezit,
Notër Publik pranë ksaj Gjykatë.
Shkodrë, me 30.8.945
Kryetar i Gjykatës Prefekturës:
(D. Miçaço)

ADSH

INFORMATION

No additional information is available for this media.

TRANSCRIPT

No transcript is available for this media.

MEDIA #7

Media 7

MEDIA ITEMS #1

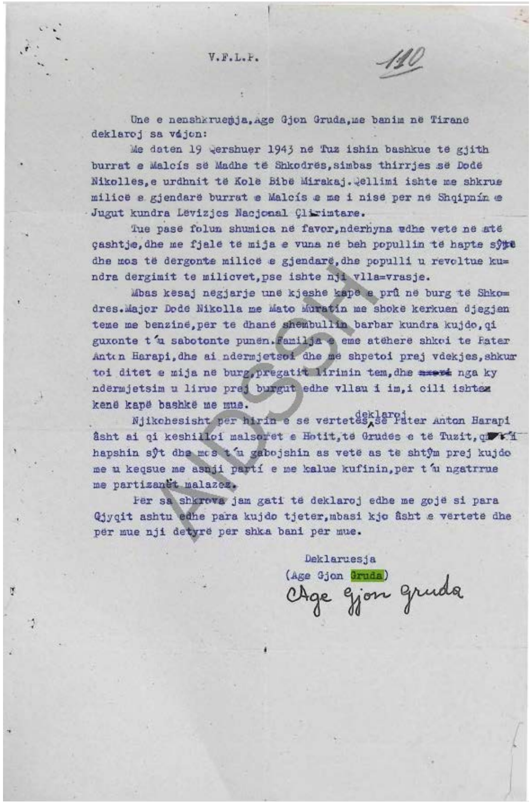

V.F.L.P. 110

Une e nenshkruegja, Age Gjon Gruda, me banim ne Tirane deklaroj sa vájon:

Me daten 19 Qershuer 1943 ne Tuz ishin bashkue te gjith burrat e Malcís së Madhe të Shkodrës, simbas thirrjes së Dodë Nikolles, e urdhnit të Kolë Bibë Mirakaj. Qellimi ishte me shkrue milicë e gjendarë burrat e Malcís e me i nisë per ne Shqipnín e Jugut kundra Lëvizjes Nacjonal Çlirimtare.

Tue pasë folun shumica në favor, nderhyna edhe vete në atë çashtje, dhe me fjalë te mija e vuna në beh popullin të hapte sŷtë dhe mos të dergonte milicë e gjendarë, dhe populli u revoltue ku=ndra dergimit te milicvet, pse ishte nji vlla=vrasje.

Mbas kesaj negjarje unë kjeshe kapë e prû në burg të Shko=dres. Major Dodë Nikolla me Mato Muratin me shokë kerkuen djegjen teme me benzinë, per te dhanë shembullin barbar kundra kujdo, qi guxonte t'u sabotonte punen. Familja e eme atëhere shkoi te Pater Anton Harapi, dhe ai ndermjetsoi dhe më shpetoi prej vdekjes, shkur toi ditet e mija ne burg, pregatit lirimin tem, dhe [illegible] nga ky ndërmjetsim u lirue prej burgut edhe vllau i im, i cili ishte kenë kapë bashkë me mue.

Njikohesisht per hirin e se vertetës deklaroj se Pater Anton Harapi âsht ai qi keshilloi malsoret e Hotit, të Grudes e të Tuzit, q[illegible] t'i hapshin sŷt dhe mos t'u gabojshin as vetë as të shtŷm prej kujdo me u keqsue me asnji partí e me kalue kufinin, per t'u ngatrrue me partizanët malazez.

Per sa shkrova jam gati të deklaroj edhe me gojë si para Gjyqit ashtu edhe para kujdo tjeter, mbasi kjo âsht e vertete dhe për mue nji detyrë per shka bani per mue.

Deklaruesja
(Age Gjon Gruda)
Age Gjon Gruda

ADSSH

INFORMATION

No additional information is available for this media.

TRANSCRIPT

No transcript is available for this media.

MEDIA #8

Media 8

MEDIA ITEMS #1

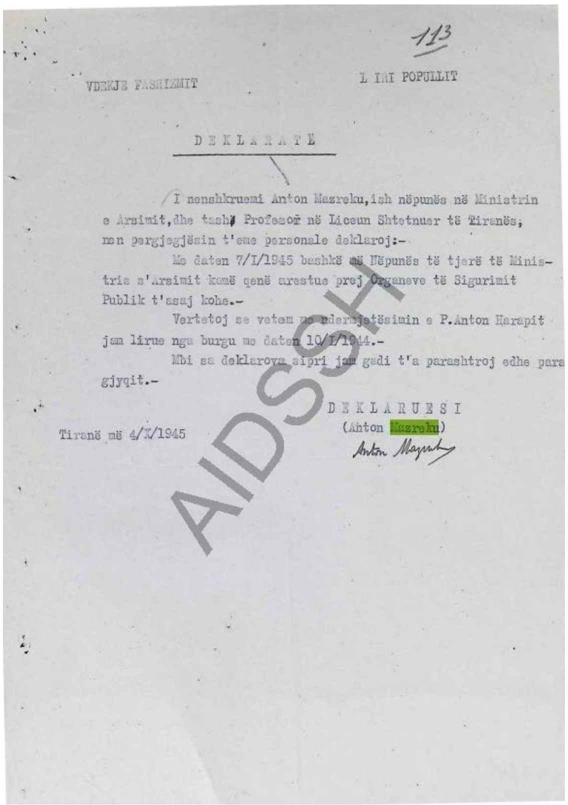
113

VDEKJE FASHIZMIT   LIRI POPULLIT

DEKLARATË

I nenshkruemi Anton Mazreku, ish nëpunës në Ministrin e Arsimit, dhe tash Profesor në Liceun Shtetnuer të Tiranës, mbi pergjegjësin t'eme personale deklaroj:-

Me daten 7/I/1945 bashkë më Nëpunës të tjerë të Ministris s'Arsimit kamë qenë arestue prej Organeve të Sigurimit Publik t'asaj kohe.-

Vertetoj se vetem me ndermjetësimin e P.Anton Harapit jam lirue nga burgu me daten 10/I/1944.-

Mbi sa deklarova sipri jam gadi t'a parashtroj edhe para gjyqit.-

Tiranë më 4/X/1945

DEKLARUESI
(Anton Mazreku)
Anton Mazreku

AIDSSH

INFORMATION

No additional information is available for this media.

TRANSCRIPT

No transcript is available for this media.